

Kaktusz-Világ

1971

A

Magyar Kaktuszgyűjtők Országos Egyesületének magazinja

ISSN 0209-9152

Megjelenik évente 4 alkalommal, 280 példányban.

Felelős kiadó:

- Magyar Kaktuszgyűjtők Országos Egyesülete,
2220 Vecsés, Halmi u. 13., kaktuszgyujtok.hu
Az MKOE tagdíja 2026. évre: 8 000 Ft
A lapot az egyesület tagjai térítésmentesen kapják.

A szerkesztőbizottság tagjai:

Főszerkesztő:

- JOKHEL Csaba, Érd, jokhelcsaba@gmail.com

Szakmai lektor:

- Dr. habil. SOLTI Ádám, Budapest, dr.solti.adam@gmail.com
- PAPP László, botanikus, a Debreceni Egyetem Botanikus Kert nyugalmazott igazgatója, papp.laszlo58ario@gmail.com

A Közleményeket, a címlapot és a hátlapot szerkeszti:

- Dr. GYÚRÓ Zoltán, Budapest, dr.gyuro.zoltan@gmail.com

Német nyelvű szakfordító:

- JÓNÁS Mónika, Gyal, feheryirfa@feheryirfa.hu

Cseh nyelvű szakfordító:

- MOTTAJCEK Péter, Stúrovo, Szlovákia,
mopakaktusz@gmail.com

Szerkesztők:

- KOLLÁR Krisztián, Szirmabesenő, kollarkr@gmail.com
- SASVÁRI Ákos, Budapest, sasvari.akos1@gmail.com
- TÓTH Lívía, Kazincbarcika, liviatoth0814@gmail.com
- VARGA Zoltán, Budapest, vargazolee@gmail.com

Kiadványterjesztő:

- RIGERSZKI Zoltán, Kazincbarcika, +36-30-488-4096,
+36-48-411-397, zoltanrigerszki@gmail.com
A korábbi évfolyamok számai megrendelhetők a
kiadványterjesztőnél.

Nyomdai előkészítés:

- Bíbor Kiadó, Miskolc

Nyomdai munkák:

- Érdi Rózsa Nyomda Kft., Érd

A lapban megjelenő írások nem minden esetben tükrözik a szerkesztőbizottság saját álláspontját!

© A megjelent anyagok átvételével és másolásával kapcsolatban minden jog fenntartva!

A címlapon:

Ariocarpus scaphirostris

Fotó: PAPP László

A hátlapon:

Melocactus gutartii RBK 06.1.

Manaquitas, Sancti Spiritus, Cuba

Fotó: BÉKEFI József

Tisztelt Olvasóink!

Nem tudom megállni, hogy ne forduljak egy kérdéssel minden kaktuszbaráthoz és a Kaktusz-Világ olvasóihoz: mennyire elégedettek az első szám minőségével és tartalmával? Ha elnyerte tetszésüket, örömmel osztom meg a hírt, hogy az idei évben ismét sikerült emelnünk a színvonalon – és ezt a minőséget a jövőben is szeretnénk megőrizni.

Örvendetes módon az idei kaktuszkiállítások sora is kedvezően indult, így ismét lehetőségünk nyílik arra, hogy közelebről is megismerjük és kiválasszuk azokat a különleges növényeket, amelyekkel gyűjteményünket gazdagíthatjuk. Mielőtt azonban erre sor kerülne, tekintsük át röviden, miről is olvashatnak a kedves érdeklődők a magazin aktuális számában!

Első cikkünket VARGA Zoltán jegyzi Látogatás az *Ariocarpus scaphirostris* élőhelyén címmel. TÓTH Livia folytatja Vicces kedvű evolúció című sorozatát, amelyben ezúttal is négy különleges megjelenésű növényt mutat be. A képek dr. HORVÁTH Sándor gyűjteményében készültek. A következő írás baráti összefogás eredménye: szerzői közösen emlékeznek meg Mircea SAVURÓL, a romániai kaktuszgyűjtő közösség kiemelkedő alakjáról. MOTTAJECSEK Péter a Kaktusy című lap egy kiváló cikkét fordította le számunkra, amelyben a *Lobivia kuehnrichii*-t ismerhetjük meg, Rudolf SLABA tollából. A *Melocactus*-okat és élőhelyüket bemutató sorozatban ezúttal Kuba üstökös kaktuszairól olvashatunk, TÓTH Livia és JOKHEL Csaba közreműködésével. LUKOCZKI Zoltán *Sulcorebutia canigueralii*-formák a gyűjteményemben címmel írt cikkében remek fotókkal szemlélteti e változatos kaktuszok világát. TÓTH Livia ebben a számban különösen termékeny volt: a Botanikus kertek sorozatban Barcelona Montjuïc kaktuszkertjében kalauzol bennünket egy virtuális séta keretében. Újdonság e számban, hogy a dr. GYÚRÓ Zoltán szerkesztésében, tagjaink közreműködésével összeállított Közlemények mostantól kiadványunk végén ad áttekintést egyesületünk aktuális eseményeiről.

Bízom benne, hogy ebben a számban is mindenki megtalálja a kedvére valót, és hamarosan személyesen is találkozunk valamelyik kaktuszkiállításon vagy vásáron!

Minden Olvasónknak kellemes időtöltést, az előttünk álló évre pedig gazdag és látványos kaktuszvirágzást kíván a Kaktusz-Világ szerkesztő csapata.

JOKHEL Csaba főszerkesztő

Kiegészítés:

A **Kaktusz-Világ L. évfolyam, 2026/1. számban** PAPP László: *Még egyszer - de nem utoljára - a tudományos latin nevek kiejtéséről* című cikkének képeit a szerző, PAPP László készítette.

Tartalom

Kaktusz-Világ L. évfolyam, 2026/2. szám

- 88 Látogatás az *Ariocarpus scaphirostris* BÖDEKER élőhelyén (VARGA Zoltán)
- 98 Vicces kedvű evolúció 2. rész (TÓTH Livia)
- 104 Romániai kaktuszgyűjtők Barátok emlékezete SAVU Mircea-ra
- 112 FRIČ *Lobivia kuehnrichii*-je - miniatűr a Cachi Pampa-ról (Salta) (Rudolf SLABA, fordítás: MOTTAJECSEK Péter)
- 123 Ötödik lépés a *Melocactus* nemzetség felé Kuba I. rész (TÓTH Livia, JOKHEL Csaba)
- 131 *Sulcorebutia canigueralii*-formák a gyűjteményemben (LUKOCZKI Zoltán)
- 144 Botanikus kertek a Föld körül 5. rész Barcelona rejtett zöld arca, a Montjuïc kaktuszkertje (TÓTH Livia)

Közlemények

Látogatás az *Ariocarpus scaphirostris* BÖDEKER élőhelyén

Palamáladék alatt rejtőző *Ariocarpus scaphirostris* a típuslelőhelyén;
Rayones, Nuevo León, Mexikó.

Bevezető

A mexikói Rayones-völgy kaktuszai bemutatásra kerültek már a Kaktusz-Világ 2020/4. számában. A következő cikkben egyetlen növényre koncentrálnunk, és az *Ariocarpus scaphirostris* fajt ragadjuk ki ebből a kaktuszritkaságokban bővelkedő völgyből.

Egy igazán egyedi külalakkal megáldott növény, a különleges forma segíti a túlélésben egy olyan kietlen és zord vidéken, ahol nem sok más növény terem meg. Erősen módosult szemölcssei teljesen elrejtik a kőzet feletti testét, így rendkívül nehéz ráakadni. Teljesen egybeolvad környezetével, egy kis, apró kőtörmeléknek látszik. Szerencsémre volt alkalmam élőhelyét több alkalommal is felkeresni, és sikerült megtalálni természetes közegében, így ezt a csodálatos találkozást szeretném megosztani a következő cikkben, amely a kaktuszgyűjtemények eme féltett, megbecsült tagját mutatja be. A cikk végén igyekszem hasznos természetési tanácsokkal is segíteni, hogy minél több olvasónknak legyenek szép, egészséges és virágzó példányai.

Vicces kedvű evolúció

2. rész

Vannak növények, amelyek már első pillantásra kizökkentenek a hétköznapiok állandóságából. Nem egyszerűen szokatlanok, hanem olyanok, mintha egy másik világból pottyantak volna közénk. Különleges formáik, vibráló színeik vagy éppen szurreális virágaik láttán könnyű ámulatba esni. Talán éppen azért is ragadnak meg minket ennyire, mert teljesen mások, mint amit eddig megszoktunk. Sokszor eljátszunk a gondolattal: vajon tényleg a Föld szülőttei ezek a csodák, vagy egy messzi bolygóról sodorta őket közénk az univerzum tréfás kedvű kertésze?

A Kaktusz-Világ XLIX. évf. 4. számában már elkalauzoltuk olvasóinkat e szokatlan fajok világába, illetve annak egy részébe, ahol a természet kreativitása valóban határtalan. Most, a második részben újabb titkokat tárunk fel, és azt is megmutatjuk, hogyan hozhatjuk közelebb ezeket a különlegességeket a saját otthonunkhoz. Mire figyeljünk, ha szeretnénk mi magunk is egy-egy ilyen ritkasággal gazdagítani gyűjteményünket? Milyen apró fortélyokkal biztosíthatjuk, hogy ezek az egyedi élőlények jól érezzék magukat nálunk? A következő sorokban ezekre a kérdésekre keressük a választ, miközben felfedezzük, hogyan hozhatnak ezek a különleges fajok egy csipetnyi egzotikumot a mindennapjainkba.

Brachystelma foetidum,
különleges, sötétbörből barnába hajló
színű, felpöndörödő szirmú virágaival

Romániai kaktuszgyűjtők

Barátok emlékezete SAVU Mircea-ra

Virágait kitaró
Ferocactus emoryi subsp. *rectispinus*

HERCZEG István

Halálhíre megdöbbsentett. Több évtizedes ismeretség fűzött Mirceához. Az Aztekium egyesület meghatározó személyisége volt. Nagyon sokat tett a kaktuszgyűjtők közösségének összefogásáért. Azt gondolom nem csak nekem hiányzik. Nagyon sok közös élményt éltünk át. Leírok egy rá jellemző esetet. 2025-ben egy többnapos magyarországi kaktuszgyűjtő látogatást szerveztünk. A túra során csodálatos gyűjteményeket láttunk, jó hangulatú szakmai beszélgetéseket folytattunk a gyűjtőtársakkal. Az utolsó nap már mindenki eléggé fáradt volt amikor megálltunk egy útszéli pihenőre. Ekkor Mircea a táskájából elővarázsolt egy üveg bort. A pár korty bor annyira jól esett, hogy szinte el is feledkeztünk a korábbi nehézségekről. Azt gondolom akik ismerhették szeretettel gondolnak rá. A tőle kapott ajándék növényeket igyekszem jól ápolni.

NEVEZI János, Nagybánya

Mircea SAVU jól ismert név a romániai kaktuszgyűjtők közösségében, hiszen Szatmárnémeti és az egész ország egyik legjelentősebb kaktuszrajongójaként tartották számon. Az évek során rendkívül sokat tanulmányozta mindazt, ami a kaktuszokkal és pozsgásokkal kapcsolatos, így igazi szakértővé vált a területen, és bármikor kész volt megosztani tudását mindazokkal, akiket ez érdekelt.

FRIČ *Lobivia kuehnrichii*-je - miniatűr a Cachi Pampa-ról (Salta)

A Cachi Pampa csak a nyári időszakban (december-március)
zöldül ki egy kicsit, az argentin esős évszakban

A növény a gyűjteményekben leginkább a BACKEBERG-féle *Lobivia drijveriana* szinonim néven van elterjedve, annak ellenére, hogy ezen a néven csak négy évvel később, 1934-ben lett leírva. Ezt egyrészt C. BACKEBERG ismertebb és tömegesen elterjedt műve okozta, és valószínűleg az is, hogy egy attraktív de atipikus egyed mutatott be sárga-pirosas árnyalatú virágokkal műve, a Das Kakteenlexikon fényképes mellékletében.

Ugyanúgy, ahogyan a kaktuszfélék családjába tartozó többi növény többségének, ennek a taxonnak is egy sor további neve van. A már korábban említett *Lobivia kuehnrichii*-n és szinonimáján a *L. drijveriana*-n kívül gyakran sorolják be, mint a *L. haematantha* változatát vagy alfaját (*L. haematantha* var. *kuehnrichii* (FRİČ) RAUSCH 1975), amelyhez mind előfordulási területe, teljes kinézete és generatív szervei alapján is kétségtelenül tartozik. A *Lobivia* nemzetség képviselőinek *Echinopsis* nemzetségbe történő áthelyezése esetén úgy lenne jelölve mint *Echinopsis haematantha* var. *kuehnrichii* (FRİČ) J. G. LAMB. 1997. A régmúltban azonban be volt még sorolva a később elutasított *Hymeno-rebutia* vagy *Andeneana* nemzetségekbe is. Azt is meg kell még említenünk, hogy egyes taxonómusok (pl. D. R. HUNT) csak az *Echinopsis (Lobivia) haematantha* szinonimájának tekintik.

Ötödik lépés
a *Melocactus* nemzetség felé
Kuba
I. rész

Melocactus matanzanus RBK 02.1. Chirinótól 3 km-re ÉNy-ra, Matanzas,
Kuba. (Fotó: RIGERSZKI Zoltán.)

Sulcorebutia canigueralii-formák a gyűjteményemben

Bevezető

Előre bocsátom: tudom, hogy a tudomány számára ma már nem létezik *Sulcorebutia* nemzetség, én ebben az írásban mégis *Sulcorebutia*-król fogok beszélni. A kaktuszgyűjtők számára ugyanis léteznek és sokak kedvenc nemzetsége. Mint ahogy a *Notocactus*-gyűjtők sem jeltáblázták át a gyűjteményüket a 20 század végén *Parodia*-ra, sőt, még az Internoto sem változtatta meg a nevét, mert számukra *Notocactus* nemzetség létezik.

A következő rövid történeti összefoglalóban be fogom mutatni, hogy hogyan váltak ki a *Sulcorebutia*-k a *Rebutia* nemzetségből, majd hogyan olvadtak vissza oda ismét és végül miként lettek *Weingartia*-k. Megvizsgáljuk, hogy ma mely taxonokat ismerik el fajként és melyeket tekintik csupán ezek szinonimáinak. Ezeknek a taxonoknak a státuszával több monográfia és egyéb rendszertani mű is foglalkozott az elmúlt egy-két évtizedben, talán nem meglepő, hogy az egyes szerzők véleménye jelentősen eltér. Ezért én itt az *Aylostera pygmaea* cikksorozatomban már említett, úgynevezett Korotkova-adatbázist fogom használni, de nem *Weingartia*, hanem *Sulcorebutia* nemzetségnevekkel.

Írásom további részében pedig a nemzetség legsokarcúbb tagjával, a *S. canigueralii*-val foglalkozunk részletesen. Számos egykor fajként leírt formáját fogom bemutatni részletes leírással és fotókkal.

Botanikus kertek a Föld körül 5. rész

Barcelona rejtett zöld arca, a Montjuic kaktuszkertje

Nemrég indult cikksorozatunk írói azt a célt tűzték ki maguknak, hogy (első körben hazai vagy európai) botanikus kertek bemutatásával közelebb hozzák a kedves olvasókat azokhoz a kertekhez, amelyekben kaktuszok mellett egyéb pozsgás növények is helyet kapnak a gyűjteményben. Természetesen tisztában vagyunk azzal is, hogy ezekben a gyűjteményekben sok egyéb, mások számára talán érdekesebb, különlegesebb, nehezebben nevelhető növény is él, de mi, kaktuszgyűjtők, mégiscsak ezekre a tövises, vagy éppen tövistelen, szukkulens növényekre fókuszálunk jobban.

Elnöki köszöntő

Tisztelt Tagtársak!

Nagy örömmel nyújtom át Önöknek a Kaktusz Világ idei második lapszámát. Magazinunk megújulása mérföldkőhöz érkezett: a megnövelt képfelbontás, a minőségi papír és a professzionális, ragasztott kivitel révén kiadványunk immár méltán említhető egy lapon a legnevesebb európai szakfolyóiratokkal.

A lap megjelenésével párhuzamosan készülünk idei fő eseményünkre, a Fűvészkerti Országos Kiállításra. Idei tematikánk a dél-amerikai géncentrumú *Parodia* (beleértve: *Acanthocephala*, *Brasiliparodia*, *Eriocephala*, *Notocactus*, *Wigginsia*) nemzetség szín pompás világát állítja reflektorfénybe. Külön megtiszteltetés számunkra, hogy rendezvényünket a neves nemzetközi szakegyesület, az Internoto is támogatja szakmai anyagokkal és poszterekkel. A kiállítás ünnepélyes megnyitójára Wolfgang PRAUSER urat, az Internoto elnökét kértük fel, aki örömmel vállalta a feladatot.

Bízunk benne, hogy a bemutatott növényanyaggal nemcsak a specialisták kedvében járunk, hanem minden kaktuszgyűjtő és növénykedvelő látogató számára tudunk újat és izgalmasat mutatni.

Szeretném figyelmükbe ajánlani idej Magjegyzékünket is. Bár a vártnál valamivel később készült el, a bőséges kínálat – köztük számos ritka faj szaporítóanyaga – kárpótolja a türelmes gyűjtőket. Remélem, mindenki talál benne különlegességet saját gyűjteménye gazdagításához.

Végezetül minden kedves Tagtársunknak virágzásban gazdag májust, sikeres magvetést, rendezvényeinken pedig inspiráló szakmai beszélgetéseket és baráti találkozásokat kívánok!

HORVÁTH Ferenc elnök

